सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ का दफा ५(३), सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावलीको नियम ३ अनुसार

प्रेषित सूचनाहरुका विवरण २०७६ कार्तिक देखि २०७६ पौष सम्म

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वनस्पति विभाग

विषय सूची

१. वनस्पति विभागको स्वरुप र प्रकृति	३
२. विभागको काम, कर्तव्य र अधिकार	३
३. निकायमा रहने कर्मचारी संख्या	४
४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा, सेवा प्रदान गर्ने शाखा र जिम्मेबार निकाय	६
५. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी	८
६. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी	८
७. प्रमुखको नाम र पद	८
८. सूचना अधिकारीको नाम र पद	८
९. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची	८
१०.आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण	९
११. अघिल्लो आ.व.मा विभागबाट सञ्चालित कार्यक्रमको विवरण	१०
१२. विभागको website	१०
१३. विभागले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग, सम्झौता	१०
१४. विभागले संचालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति विवरण	११
१५. विभागमा परेका सूचना माग सम्बन्धि निवेदन र सो उपर दिएको विवरण	१३
१६. सूचना प्रकाशन	१४
१७. संगठन संरचना	१४

१.वनस्पति विभागको स्वरुप र प्रकृति

वि.स. १९९४ सालमा वनस्पति स्रोतको ज गेर्ना र प्रयोग गर्ने हेतुले वनस्पति फाँट र वनस्पति गोश्वाराको स्थापना भए पश्चात वनस्पति सम्पदाको सर्वेक्षण , पहिचान, प्रविधि विकास, संरक्षण एवं सम्बर्द्धन तथा दिगो विकास गर्ने प्रमुख उद्देश्यले वि.स.२०१६ सालमा स्थापना भएको वनस्पति विभागले विज्ञान प्रविधिको क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धान र विकासका विभिन्न चरणहरु पार गर्दै हालको अवस्था सम्म आइपुगेको छ । विगतको संगठन संरचना २०५५ मा सामान्य हेरफेर भई २०५७ सालदेखि पुनःसञ्चालनमा आएको थियो ।पहिले वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय अन्तर्गत रही आएकोमा हाल नेपालको संविधानले प्रत्याभूत गरेको संघीय संरचना अनुरुप यस विभागको संगठन संरचना परिमार्जन भई वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत रही हाल सोही संरचना अन्तर्गत विभागका सम्पूण तहका कर्मचारीहरु परिचालन गरी सफलतापूर्वक कार्य सञ्चालन हुदै आएको छ ।

नेपालमा पाइने वानस्पतिक स्रोतको विविधताको अन्वेषण , संकलन, पहिचान, नमूनाहरुको संरक्षण , अध्ययन, अनुसन्धान र तिनीहरुको स्वस्थानीय वा परस्थानीय संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने , तिनमा विद्यमान रसायनिक तत्वहरुको अध्ययन अनुसन्धान विश्लेषण , दिगो उपयोग, आयमूलक खेती प्रवर्द्धन गरी रोजगार सृजना गर्ने तथा औद्योगिकीकरणको लागि पराम र्श सेवा प्रदान गरी देश को आर्थिक विकासमा टेवा पु र्याउन र सामाजिक अवस्था उकास्न मद्दत गर्ने यस विभागका मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

वनस्पति विभागबाट सृजित संस्थाहरु

- वि.स. २०२९ सालमा शाही औषधी लिमिटेड हाल नेपाल औषधी लिमिटेड
- वि.सं.२०३७ सालमा औषधि व्यवस्था विभाग
- वि.सं. २०३८ सालमा जडीबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी
- वि.सं. २०५० सालमा वनस्पति विभागका शाही औषधी अनुसन्धानशाला लाई औषधी व्यवस्था विभागका एउटा कार्यालयका रुपमा खडा गरीएको छ र हाल राष्ट्रिय औषधी प्रयोगशालाका रुपमा रहेको छ ।

वनस्पति विभाग वन तथा वातावरण मन्त्रालयको मातहतमा रहेको छ । यस विभागको प्रमुखमा महानिर्देशकको नेतृत्व रहेको छ र प्रशासकीय प्रमुखको रुपमा उप -सचिव रहेका छन । २ वटा महाशाखाहरु र सो अन्तर्गत अन्य शाखाहरु, ३ वटा केन्द्रिय कार्यालयहरु र ७ वटा वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र हरु रहेका छन । प्रत्येक महाशाखाको प्रमुखको रुपमा सह-सचिव (प्रा.) रहने व्यवस्था छ भने केन्द्रिय कार्यालयहरुमा उप -सचिव (प्रा.) रहने व्यवस्था छ । यस विभागमा जम्मा ११६ जना कर्मचारीको दरवन्दी रहेको छ । यस विभाग अन्तर्गत ईलाम , धनुषा, मकवानपुर, सल्यान, बाकें, जुम्ला र कैलालीमा वनस्पति अनुसन्धान केन्द्रहरु रहेका छन ।

२. विभागको काम कर्तव्य र अधिकार

बैज्ञानिक अध्ययन तथा अनुसन्धानद्धारा वानस्पतिक स्रोतको पहिचान गरी प्रविधि विकासका माध्यमबाट तिनको स्वस्थानीय तथा परस्थानीय संरक्षण एवं व्यवस्थापन गर्ने र वनस्पति स्रोतको दिगो विकास गरी मुलुक को आर्थिक विकासमा टेवा पु र्या उन प्रयासरत यस विभागले निम्न कार्य क्षेत्रहरुमा केन्द्रित रही विभिन्न क्रियाकलापहरु संचालन गर्दै आईरहेको छ ।

- हर्वेरियम नमुनाहरु पहिचान, हर्वेरियम व्यवस्थापन र फ्लोरा प्रकाशन गर्ने ।
- वनस्पति उद्यानहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गरी वंशानुगत स्रोतको संरक्षण र विकास को लागि अध्ययन अनुसन्धानका साथै वनस्पति उद्यान सम्बन्धी विविध सेवा प्रदान गर्ने ।
- मुलुकमा उपलब्ध जैविक विविधताला ई जैविक एवं संरक्षण प्रविधिहरुको माध्यमबाट दिगो विकासका उद्देश्यहरु हासिल गर्ने ।

- शैक्षिक र संरक्षण उद्यानको व्यवस्थापन गर्ने ।
- विभिन्न वनस्पतिहरुमा रहेका उपयोगी रसायनिक तत्वहरुका अध्ययन अनुसन्धान तथा विश्लेषणात्मक कार्य गर्ने ।
- गैरकाष्ठ वन पैदावार लगायत विभिन्न वनस्पतिहरुमा निहित रसायनिक तत्वहरु र त्यसकोसुक्ष्म जीव प्रतिरोधी गुणहरुको परीक्षण, प्रमाणिकरण र गुणस्तर निर्धारण गर्ने र सो सम्बन्धी सेवा प्रदान गर्ने ।
- देशमा विद्यमान जडीबुटी स्रोतको वर्तमान स्थिति पत्ता लगाउन स्थलगत सर्वेक्षण गरी गुणात्मक र परिमाणात्मक विश्लेषण गर्ने ।
- विभिन्न हावापानीमा पाईने उपयोगी जडीबुटीहरुको खेती प्रविधि विकास गर्न अनुसन्धानहरु गरी खेती प्रविधि विकास भएका जडीबुटीहरुको प्रविधि हस्तान्तरण गर्दै जाने ।
- वनस्पति स्रोत सम्पदाका अध्ययन अनुसन्धानका लागि स्थापित केन्द्रिय प्र योगशालाहरुको समयानुकुल व्यवस्थापन तथा विस्तार गर्दै लाने ।
- वनस्पति स्रोत सम्बन्धी विभिन्न विधाहरुमा प्रचार प्रसार, तालिम तथा विशेषज्ञ एवं परामर्श सेवा प्रदान गर्ने ।

३ .निकायमा रहने कर्मचारी संख्या

कर्मचारीको पुरा नाम थर	पद	श्रेणी	सेवा	सुमह / उपसमुह	कार्यरत महाशाखा / शाखा
श्री धनञ्जाय पौडेल	महानिर्देशक	रा.प.प्र.(प्रा.)	वन	फरेष्ट्री	
श्री केशव कुमार न्यौपाने	उप महानिर्देशक	रा.प.प्र.(प्रा.)	इन्जि.	केमेष्ट्री	व्यवस्थापन तथा विकास महाशाखा
श्री मोहन देव जोशी	उप महानिर्देशक	रा.प.प्र.(प्रा.)	वन	वोटानी	अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा
श्री राकेश कुमार त्रिपाठी	वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.द्वि.(प्रा.)	इन्जि.	केमेष्ट्री	गुणस्तर शाखा, प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा,
श्री मधुदेवी घिमिरे	वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.द्वि.(प्रा.)	वन	वोटानी	जैविक विविधता तथा साइटिस शाखा
श्री संगिता स्वांर	योजना अधिकृत	रा.प.द्वि.(प्रा.)	वन	वोटानी	योजना तथा अनुगमन शाखा
श्री तारादत्त भट्ट	वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.द्वि.(प्रा.)	इन्जि.	केमेष्ट्री	इन्ष्ट्रुमेन्ट शाखा
श्री भरत भट्टराई	वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.द्वि.(प्रा.)	स्वास्थ्य	फार्मेसी	बायोलोजिकल शाखा
श्री विनोद कुमार बस्नेत	वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.द्वि.(प्रा.)	वन	वोटानी	बायोटेक्नोलोजी शाखा
श्री रघुराम पराजुली	वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.द्वि.(प्रा.)	वन	वोटानी	जडीबुटी प्रवर्द्धन तथा विकास शाखा
श्री लेखनाथ भुसाल	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.(प्र.)	प्रशासन	लेखा	आर्थिक प्रशासन शाखा
श्री मो. सज्जाद आलम	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	जडीबुटी सदुपयोग तथा पाइलट शाखा
श्री कृष्णराम भट्टराई	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	जडीबुटी प्रवर्द्धन तथा विकास शाखा
श्री शशिकला गौली	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.(प्र.)	प्रशासन	सा.प्र.	प्रशासन शाखा
श्री मोनिका दाहाल	योजना अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	योजना तथा अनुगमन शाखा
श्री प्रतिक्षा श्रेष्ठ	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा
श्री जनुका पाठक	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	बायोटेक्नोलोजी शाखा
श्री अमित ढुंगाना	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	इन्जि.	केमेष्ट्री	इन्ष्ट्रुमेन्ट शाखा
श्री डम्बर बहादुर कार्की	उद्यान अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	शहरी उद्यान विकास शाखा
श्री कल्पना शर्मा ढकाल	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	जैविक विविधता तथा साइटिस शाखा
श्री प्रमेश बहादुर लाखे	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	वायोलोजिकल शाखा

श्री निशान्त श्रेष्ठ	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	इन्जि.	केमेष्ट्री	प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा
श्री पारसमणी यादव	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	इन्जि.	केमेष्ट्री	गुणस्तर निर्धारण शाखा / इन्स्ट्रुमेन्ट शाखा
श्री सीर्जना महर्जन	स.वैज्ञानिक अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	वन	वोटानी	वायोटेक्नोलोजी शाखा
श्री कृष्णबाबु तिवारी	असिस्टेन्ट वोटानिष्टा	रा.प.अनं.(प्र.)	वन	वोटानी	शहरी उद्यान विकास शाखा
श्री डम्मर सिंह साउद	असिस्टेन्ट वोटानिष्टउ	रा.प.अनं.(प्र.)	वन	वोटानी	जैविक विविधता तथा साइटिस शाखा
श्री अनु श्रेष्ठ	असिस्टेन्ट वोटानिष्टस	रा.प.अनं.(प्र.)	वन	वोटानी	योजना तथा अनुगमन शाखा
श्री जय गोविन्द चौधरी	असिस्टेन्ट वोटानिष्टध	रा.प.अनं.प्र	वन	वोटानी	जडिबुटी सदुपयोग तथा पाइलट शाखा
श्री गंगा रिजाल	असिस्टेन्ट वोटानिष्टा	रा.प.अनं.प्र	वन	वोटानी	जडीबुटी प्रवर्द्धन तथा विकास शाखा
श्री सरिता यादव	असिस्टेन्ट वोटानिष्टा	रा.प.अनं.द्धि	वन	वोटानी	वायोटेक्नोलोजी शाखा
श्री बल बहादुर विष्टव	असिष्ट्न्ट केमिष्टव	रा.प.अनं.प्र	इन्जि.	केमेष्ट्री	इन्ष्ट्रुमेन्ट शाखा
श्री चिन्तामणी बस्याल	असिष्टेरन्ट केमिष्टल	रा.प.अनं.प्र	इन्जि.	केमेष्ट्री	जडिबुटी सदुपयोग तथा पाइलट शाखा / इन्स्ट्रुमेन्ट शाखा
श्री कृष्णप्रसाद हुमागाई	असिष्टेरन्ट केमिष्टा	रा.प.अनं.प्र	इन्जि.	केमेष्ट्री	जिन्सी व्यवस्थापन शाखा
श्री मञ्जु कुमारी शर्मा	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्र	प्रशासन	सा.प्र.	व्यवस्थापन तथा विकास महाशाखा
श्री रोमी महर्जन	असिष्टोन्ट केमिष्टह	रा.प.अनं.प्र	इन्जि.	केमेष्ट्री	गुणस्तर निर्धारण शाखा
श्री ज्ञान भक्त महर्जन	टा.ख.	रा.प.अनं.द्धि.	प्रशासन	सा.प्र.	अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा
श्री सुरेश भट्टराई	खरिदार	रा.प.अनं.द्धि	प्रशासन	सा.प्र.	प्रशासन शाखा
श्री आरती ढकाल	खरिदार	रा.प.अनं.द्धि	प्रशासन	सा.प्र.	प्रशासन शाखा
श्री प्रदिप पौडेल	हेड फिल्ड असिस्टेन्ट	रा.प.अनं.द्धि	वन	वोटनी	महानिर्देशक सचिवालय
श्री सुदर्शनराज पुडासैनी	फिल्ड असिस्टेन्ट	रा.प.अनं.तृ	वन	वोटानी	शहरी उद्यान विकास शाखा
श्री राम बहादुर तामाङ्ग	ल्याव टे	रा.प.अनं.तृ	इन्जि.	केमेष्ट्री	जडिबुटी सदुपयोग तथा पाइलट शाखा
श्री पुष्कर प्रसाद ढकाल	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	प्रशासन शाखा
श्री पदम बहादुर थापा	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	जैविक विविधता तथा साइटिस शाखा
श्री राम प्रसाद संजेल	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	शहरी उद्यान विकास शाखा
श्री डिल्ली प्रसाद लम्साल	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	शहरी उद्यान विकास शाखा
श्री विना महर्जन	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	योजना तथा अनुगमन शाखा
श्री मान बहादुर श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	शहरी उद्यान विकास शाखा
श्री मैयादेवी पाण्डे	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	शहरी उद्यान विकास शाखा
श्री रुकमणी वूढाथोकी	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा, सेवा प्रदान गर्ने शाखा र जिम्मेवार निकाय (नागरिक वडापत्र)

नागरिक बडापत्र

स.न.	सेवाका विवरण	आवश्यक प्रक्रिया	आवश्यक कागजातहरू	दस्तुर	समय	सम्पर्क राख्नुपर्ने शाखा/व्यक्ति	सेवा प्रदान गर्ने शाखा	उजुरी/गुनासो सुन्ने व्यक्ति र निजका फान न.	कैफियत
१.	वनस्पति स्रोत सम्बन्धी सूचनामलक सामाग्रीहरुका वितरण एवं सूचना प्रवह	सम्बन्धित व्यक्ति संस्थाले शाखामा सम्पर्क राख्नुपन	संस्थागत भए संस्थाका पत्र	निःशुल्क	यथाशिघ	प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा प्रमुख/स.प्र.प्र.अ.	प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन	उप महानिर्देशक ४२५११७	
२.	वनस्पति सम्बन्धी प्रकाशनका बिक्री वितरण			सामागीका मूल्य अनुसार	यथाशिघ	जिन्सी व्यवस्थापन शाखा प्रमख	जिन्सी व्यवस्थापन	उप महानिर्देशक ४२५११७	
३.	जडीबुटीजन्य स्रोत तथा विस्तार सम्बन्धी जानकारी			निःशुल्क	यथाशिघ	प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा प्रमुख/स.प्र.प्र.अ.	जडीबुटी प्रवद्धन तथा विकास	उप महानिर्देशक ४२५११६०	
४.	जैविक विविधता, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय कानूनबाट संरक्षित विरुवाका पजातिहरु, जलवाय परिवतन सम्बन्धी जानकारी			निःशुल्क	यथाशिघ		जैविक विविधता तथा साइटिस शाखा	उप महानिर्देशक ४२५११६०	
५.	टिस्युकल्चर प्रविधिबाट उत्पादित विरुवाहरु खेती परिक्षणका लागि वितरण	आवेदन	रितपूर्वकका निवेदन तथा नागरिकताका प्रमाणपत्र वा परिचय खुल्न प्रमाणपत्र वा संस्थाका दता नं. खुल्न कागजात	निःशुल्क	विरुवा तयार भएपछि शाखा प्रमुखबाट सम्पर्क गरिन		वायाटेक्नोलोजी	उप महानिर्देशक ४२५११६०	विरुवा संख्या र रोप्ने ठाउँ खोल्नुपर्ने
६.	वनस्पति स्रोत र सम्पदा सम्बन्धी नीति योजना तथा कायक्रमका बारेमा जानकारी			निःशुल्क	यथाशिघ		योजना तथा अनुगमन शाखा	उप महानिर्देशक ४२५११६०	
७.	विभाग र मातहत कार्यालयहरुका कार्यक्रमहरुका काय प्रगतिका जानकारी			निःशुल्क	यथाशिघ		योजना तथा अनुगमन शाखा	उप महानिर्देशक ४२५११६०	
८.	विश्लेषण परिक्षण सेवा FTIR GCMS HPLC			५००/- १०००/- १२००/-	प्रयोगशालामा नमूना प्राप्त भएका मितिदेखि ७ काय दिन भित्र	व्यवस्थापन तथा विकास महाशाखा	इन्स्ट्रुमेन्ट शाखा	उप महानिर्देशक ४२५११७ १	
९.	बाह्य स्रोतबाट माग भइ आए अनुसार प्रशोधन सेवा उपलब्ध गराउन			प्रति मेशिनका प्रति घण्टा ५००/-	परिमाण हेरी ५ दिनदखि १ महिनासम्म	जडीवुटी सदुपयोग तथा पाइलट शाखा प्रमख/स.ब.अ.	जडिवुटी सदुपयोग तथा पाइलट शाखा	उप महानिर्देशक ४२५११७ १	
१०.	नेपाली विरुवामा अनुसन्धान अनमति स्वदेशी/विदेशी (नेपालमा परिक्षण गर्ने) स्वदेशी/विदेशी (विदेशमा परिक्षण गर्ने)		वनस्पति विभागको "वनस्पति स्रोत अध्ययन अनुसन्धान कार्यविधि २०७०" का अनुसूची १ अनुसारका निवेदन तथा कागजपत्र	निःशुल्क	१ सप्ताह	प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा प्रमुख/स.प्र.प्र.अ.	जैविक विविधता तथा साइटिस शाखा	उप महानिर्देशक ४२५११६०	मन्त्रालयका सहमति प्राप्त भएका ३ दिन भित्र
११.१	जडीबुटीका सूक्ष्मजीवविरोधी क्षमता (एन्टिमाइक्रोवियल) परिक्षण*	परिक्षण गनपन नमूना आवश्यक कागजातहरु सहित बुझाउन	- रितपूर्वकका निवेदन - विद्यार्थीका हकमा आवद्ध संस्थाका सिफारिस पत्र - परिक्षण फारम संलग्न गरेका हुनुपन - संस्थाका हकमा निवेदन साथ संस्थाका दता नं. एवं PAN/VAT नं. खुलेका प्रमाण पत्र संलग्न अथवा संस्थाका दता नं. तथा PAN/VAT दता नं. खुलेका लेटरप्याडमा निवेदन दिनुपर्न	२,६००।-	नमूना प्राप्त भएका मितिदेखि १२ काय दिन भित्र	व्यवस्थापन तथा विकास महाशाखा	वायालोजिकल शाखा	उप महानिर्देशक ४२५११७ १	सारतत्व परिक्षण गनपन नमूना न्यूनतम ३ ग्राम
११.२	जडीबुटीका सुक्ष्मजीव विरोधी क्षमता (एन्टिमाइक्रोवियल परिक्षण) Minimum Inhibitory Concentration र Minimum Bactericidal Concentration सहित			३,०००।-	नमूना प्राप्त भएका मितिदेखि २० काय दिन भित्र				सारतत्व परिक्षण गनपन नमूना न्यूनतम ५ ग्राम
११.३	व्याक्टेरियाका टि.ए.भि.सि. (Total aerobic viable count of Bacteria)			८००।-	नमूना प्राप्त भएका मितिदेखि २५ काय दिन भित्र				परिक्षण गर्नुपन नमूनाका न्यूनतम १०० ग्रामका ३ वटा छुट्टाछुट्टै सिलबन्दी बट्टा/प्याकेट
११.४	ढुसी र यिस्टका टि.भि.सि. (Total viable count of Yeasts & Moulds)			८००।-					
११.५	इस्चिरिचिया काली परिक्षण (*Escherichia coli* test)			७००।-					
११.६	इन्टेरोव्याक्टेरियसी परिक्षण (Enterobacteriaceae test)			५००।-					
११.७	साल्मोनेल्ला परिक्षण (*Salmonella* Test)			९००।-					
१०.	सिजेल्ला परिक्षण (*Shigella* Test)			९००।-					
११.९	क्लोस्ट्रिडियम परिक्षण (*Clostridium* Test)			७००।-					
११.१	स्यूडामोनास परिक्षण (*Pseudomonas* Test)			७००।-					
११.१	स्टाफाइलोकोक्कस अउरियस (*Staphylococcus aureus* Test)			८००।-					
१२.	राष्ट्रिय चाडपर्वहरुमा माग भइ आए बमोजिम फूलका गमला आपर्ति/सजावट गन	आवेदन	सम्बन्धित निकायका पत्र	निःशल्क	पत्र प्राप्त भएपछि	शहरी उद्यान विकास शाखा प्रमुख	शहरी उद्यान विकास शाखा, सिंहदरवार	उप महानिर्देशक ४२५११७ १	फूल, माला, गुच्छा, गमला, फुलदानी उपलब्ध हुनुपन दिनभन्दा २ दिन अगावै आवेदन दिनुपन
	सरकारी निकायका विशिष्ट पाहुनाहरुका स्वागत सत्कारमा फूल, माला, गुच्छा, गमला, फुलदानी आपति गन								

५.निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

सम्बन्धित शाखाबाट टिप्पणी उठाई सम्बन्धित महाशाखावाट सिफारीस गरी महानिर्देशकज्यूबाट स्वीकृत गराउने । प्रत्येक कामसंग सम्वन्धीत सम्पर्ण कागजात तथा विवरणहरु , सम्वन्धित शाखाका शाखा प्रमुखले तोकेको कर्मचारीको जिम्मामा रहनेछ र निजले ती अभिलेखहरु आफू कुनै कारणबाट शाखामा नरहने भए पन्जिका बनाई अनिवार्य रुपमा बुझाउनु पर्नेछ । हरेक शाखाबाट उठान भएका निर्णय फाइल तथा तत्सम्वन्धी कागजातहरुको सूचि पंजिका वनाउन र व्यवस्थित गरी राख्ने जिम्मा तोकिएका फाँटवाला सहायक कर्मचारीको हुनेछ । निर्णय गर्ने तहबाट फाइल उपमहानिर्देशक हुदैं सम्वन्धित शाखामा पठाईन्छ । निर्णयका फाइल वा कागजात प्राप्त भएपछि शाखा प्रमुखले त्यसको जानकारी सरोकारवालालाई दिनुपर्नेछ । फाइल जिम्मा लिने कर्मचारी विदामा वसेमा वा अनुपस्थित रहेमा कसले जिम्मा लिने भन्ने कुरा शाखाका प्रमुखले लिखित रुपमा तोकिदिनुपर्नेछ । फाइल वा कागजातको जिम्मेवारी पाएका/लिएका कर्मचारी अन्यत्र सरुवा भै जानुपर्ने भएमा सरुवा भई आउने कर्मचारीलाई वा तोकिएको अन्य कर्मचारीलाई वरवुझारथ गर्नु पर्नेछ ।

६.निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

सेवाग्राहीले उल्लेखित सेवा प्राप्त गर्न नसकेमा वा कुनै सुझाव भएमा महानिर्देशक वा उपमहानिर्देशक समक्ष लिखित वा मौखिक उजुरी गर्न सक्नेछ । अथवा विभागको उजुरी पेटिकामा लिखित उजुरी हाल्न सक्नेछ ।

७. प्रमुखको नाम र पद

नाम - श्री धनञ्जाय पौडेल
पद - महानिर्देशक
फोन नं - ०१-४२५११६१
ईमेल : dhanan35@gmail.com

८. सूचना अधिकारीको नाम र पद

नाम - श्री राकेश कुमार त्रिपाठी
पद - व. सूचना व्यवस्थापन अधिकृत
फोन नं - ०१-४२६८२४६
मोबाइल: ९८४१२६२६३५
ईमेल : rtripathi63@gmail.com

९. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

- जडीवुटी खेती प्रविधि कार्यविधि २०७५
- जडीबुटी विकासका लागि अनुदान सम्बन्धि कार्यविधि २०७५
- सङ्कटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारलाई नियमन तथा नियन्त्रण गर्न बनेका ऐन, २०७४
- जडीबुटी एव गैर काष्ठ वन पैदावार विकास नीति, २०६१
- वनस्पति श्रोतका अनुसन्धान कार्यविधि २०७० (पहिला संशोधन २०७३)
- राष्ट्रिय वनस्पति पुरस्कार कार्यविधि २०७२
- सुनाखरी संकलन तथा खेती विकास (कार्यविधि) निर्देशिका, २०६९
- जैविक सुरक्षा निर्देशिका (२०६२)

१०.आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

बजेट खर्च

सि.नं.	ब.उ.शि.नं. तथा कार्यक्रमहरु	विनियोजन (रु.)	खर्च रकम रु.	कैफियत
चालू खर्च तर्फ				
१	३२९०२०११३ वनस्पति विभाग	१४५,१९२,०००।००	३०,६४६,१२७।००	
२	३२९०२१०१३ जडीबुटी विकास कार्यक्रम	६०,९३७,०००।००	२,२६०,९२९।००	
३	३२९०२१०२३ वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास आयोजना	७,०२०,०००।००	२,८६४,४६३।००	
४	३२९०२१०३३ वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण कार्यक्रम	१२,३३८,०००।००	३,०४२,७६४।००	
चालूतर्फको जम्मा		२२५,४८७,०००।००	३८,८१४,२८३।००	
पुंजीगत खर्च तर्फ				
५	३२९०२०११४ वनस्पति विभाग	१,५००,०००।००	११२,४८५।००	
६	३२९०२१०१४ जडीबुटी विकास कार्यक्रम	६५,७००,०००।००	२८,७७२,९७५।००	
७	३२९०२१०२४ वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास आयोजना	२६,०००,०००।००	२२४,७१२।००	
८	३२९०२१०३४ वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण	१०,५००,०००।००		
पूजिगततर्फको जम्मा		१०३,७००,०००।००	२९,११०,१७२।००	

११. अघिल्ला आ.ब. मा विभागबाट सञ्चलित कार्यक्रमको विवरण

आ.ब ०७५/०७६ का बार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम तथा खर्च विवरण पुजिंगत तथा चालु

क्र.स	बजेट शिर्षक	कार्यक्रम / आयोजना	विनियोज	खर्च
१	३२९०१५३	साधारण	११,१९,५०,०००	९,२०,५७,६५४.९०
२	३२९०१५४	साधारण	६६,००,०००	६४,५८,४६८
३	३२९८०९३	वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण	७३,८४,०००	७२,१६,७०२
४	३२९८०९४	वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण	२०,४३,०००	१७,८६,९६७
५	३२९८०६३	वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास	७५,२७,०००	७२,३९,५७१
६	३२९८०६४	वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास	८०,८८,०००	७०,१८,५३२
७	३२९१०२३	जडिबुटी विकास	१,१२,९४,०००	१,०३,८९,८८१
८	३२९१०२४	जडिबुटी विकास	४,९२,५५,०००	३,४१,१२,५५८
	जम्मा बजेट		२०,४१,४१,०००	१६,६२,८०,३३३.९०

१२. विभागको website:

www.dpr.gov.np

ईमेल: info@dpr.gov.np

१३. विभागले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान, एवं प्राविधिक सहयोग, सम्झौता

कुनै पनि सम्झौता/ अनुदान प्राप्त नभएको ।

१४. विभागले संचालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति विवरण

१. अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण

१.१ फेनेरोग्याम्स अनुसन्धान

- ✓ ४९९ वटा नमुनाहरुको Labelling तथा Mounting गरिएको।
- ✓ ५० वटा हर्वेरियम नमुनाहरुको Press तथा Dry गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको।

१.२ क्रिप्टोग्याम्स (ब्रायोफाइटस र टेरिडोफाइड) अनुसन्धान

- ✓ **Fern and Ferns Allies of Nepal Vol.3** पुस्तकको पाण्डुलिपी तयार कार्य जारी।

१.३ क्रिप्टोग्याम्स (एल्गी, फन्जाई र लाइकेन) अनुसन्धान

- ✓ लमजुङ्ग र तनहुँ जिल्लाको विभिन्न क्षेत्रहरुको स्थलगत भ्रमण गरी १८ वटा एल्गीका नमुनाहरुको संकलन कार्य गरिएको।
- ✓ संकलित नमुनाहरुको **Photomicrography** कार्य जारी। रुपन्देही जिल्लाको लुम्विनी साझेदारी बनबाट ४६ वटा च्याउका नमुनाहरुको हर्वेरियम नमूना तयार गरी राखिएको।
- ✓ माइकोलोजी शाखामा रहेका ४४४ वटा च्याउका नमुनाहरुको नियमित स्याहार संभार गरिएको।
- ✓ २२५ वटा च्याउका नमुनाहरुलाई alcohol treatment गरी preservative को रुपमा Naphthalene ball राखिएको।

१.४ हर्वेरियम नमुनाको पहिचान, संरक्षण **Housing** तथा व्यवस्थापन

- ✓ १८०३ वटा नमुनाहरुको Alcohol Treatment गरिएको।

१.५ राष्ट्रिय हर्वेरियममा संरक्षित वनस्पति नमुनाहरुकोDigitization कार्य

- ✓ ६३०० नमुनाहरुको Digitization कार्य सम्पन्न गरिएको ।

१.६ नेपालबाट रिर्पोट भएका रा.ह.मा संरक्षण नभएका वनस्पतिहरुको संकलन कार्य

- ✓ ८ वटा प्रजाति पहिलोचोटी KATH हर्वेरियममा समावेश (New to KATH)

1. *Himalaiella abnormis*
2. *Leontopodium brachyactis*
3. *Saussurea rolwaligensis*
4. *Saussurea roylei*
5. *Impatiens prainii*
6. *Meconopsis pinnatifolia*
7. *Meconopsis simikotensis*
8. *Meconopsis wallichii* var. *fuscopurporea*

१.७ फर्मुलेशन तयारी फर्मुलेटेड प्रोडक्ट उत्पादन

- ✓ Mosquito repellent cream तयार भई परीक्षणको क्रममा रहेको ।

१.८ वनस्पतिको फाईटोकेमीकल फर्माकोलोजिकल १० वटा सुगन्धित तेल विस्तृत फाइटोकेमिकल र वायोकेमिकल अध्ययन भइ डाटावेश तयार हुनेः

- ✓ २ प्रजाती (***Etlingera longifolia, Leea macrophylla***) को फाइटोकेमिकल फाइटोकेमिकल अध्ययन भैरहेको।
- ✓ बुटवल र पाल्पा क्षेत्र बाट २ । इलाम क्षेत्र भ्रमण गरि संकलित नमुनाहरुको identification कार्य हुँदै गरेको । ***Asparagus filicinus, Astilbe rivularis, Heracleum nepalense*** को थप अध्ययन हुदै गरेको।

२. वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास आयोजना

२.१ मौसमि शोभनिय फुल विरुवा उत्पादन

- ✓ राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान, गोदावरी शहरी उद्यान, सिंहदरबार, वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, सल्यान, धनुषा, इलाम, कैलालीमा विभिन्न किसिमका सिजनल तथा बहुवर्षे (सयपत्री, मखमली, गोदावरी, साल्भिया, क्यालिन्डुला, ग्लाडुलस, भ्यागुते फूल, पेन्जी, मेरीगोल्ड, स्वीट पीज, चेरी, डायन्थस, केलेन्डुला, ऐन्टेरीयम, गोदावरी ,Celosia, गेजेनीया, Vinca, सिनेरिया, पिटुनिया) लगायतका ५१६७४ विरुवा उत्पादन भएको छ ।

२.२ स्वदेशी शोभनियफुल विरुवा अध्ययन अनुसन्धान

- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, कैलालीमा प्याउली विरुवाको अध्ययन /अनुसन्धान को लागि प्लट निर्माण गरिएको।
- ✓ राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान, गोदावरीमा वन काइयोको कटिङ्ग सम्बन्धी अध्ययन भैरहेको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, धनुषामा ध्यारोको बिरूवा छनौट भइरहेको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, सल्यानमा २ बेडमा रोपण गरिएको दमाईफलको नियमित स्याहार संभार भइरहेको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र , बाँकेमा स्वदेशी शोभनिय फूल अँगेरि- *Eranthemum pulchellum* को कटिङ्गबाट बिरुवा रोपण गरीएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, मकवानपुरमा वृन्दावन वनस्पति उद्यानमा सयपत्री , क्यालेनडुला, पेन्जी, पिटुनिया, एन्टीरिनम फुलको बीउ खरिद गरी नर्सरी व्याड राखिएको टिष्टुङ्ग वनस्पति उद्यानमा गोदावरी , तथा सयपत्री फूल लगाई सजासजावट गरिएको र वेडमा विरुवा उत्पादनको लागी पिटुनीया भ्यागुते फूल डायएन्थस केराय फूल इत्यादी विउ वेडमा राखिएको।

२.३ बहुबर्षिय शोभनिय फूल बिरुवा उत्पादन

- ✓ राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान, गोदावरी, शहरी उद्यान विकास शाखा, सिंहदरवार तथा वनस्पति अनुसन्धान केन्द्रहरु (इलाम, धनुषा, मकवानपुर, सल्यान, बाँके, जुम्ला, कैलाली) मा बगनबेली, मिठानिम, ईन्द्रकमल, पत्थरचट्टा, जाइका क्याक्टस, एजेलिया, क्यानोमेलिस, जंगली जाई, लहरे गुलाब, फितफिया, पिज, लिलि, गिङ्को, किउफिया, एजेलीया, हिविस्कस, हाइड्रेन्जिया, पारिजात, कोनेरियम, क्रोटन, कल्कि, असारे, मुसुन्डा, क्युफिया, अल्मुन्डा, ईग्जोरा, लालुपाते, इन्द्रकमल, डुरान्टा, जिरानियम, बोगेनभिलिया, गोदावरी आदि गरी ३५,३९७ बहुवर्षिय शोभनिय फूल बिरुवा उत्पादन भएको।

२.४ जर्मप्लाज्म संरक्षण

- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, इलाममा जर्मप्लाज्म संरक्षण प्लटमा रहेका २३ प्रजातिहरु नियमित स्याहार संभार भएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, जुम्लामा नियमित सरसफाई, स्याहार संभार, घाँस कटान भइरहेको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, धनुषामा जर्मप्लाज्म संरक्षण प्लटमा गोडमेल तथा झाडी सफाई गरिएको ।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, बाँकेमा नियमित सरसफाइ तथा व्यवस्थापकीय कार्य गरिएको र २ प्रजाति थप भएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, मकवानपुरमा विरुवाहरुको नियमित स्यहार सम्भार भएको।वृन्दावन वनस्पति उद्यानमा सुगन्धकोकिलाको ५२ वोट विरुवा रोपण गरी प्लट वनाएको र हर्रोको ७५ वोट रोपण गरी प्लट वनाएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, सल्यानमा जर्मप्लाज्मका २० बेडको गोडमेल सरसफाइ नियमित स्याहार संभार भइरहेको।

२.५ दुर्लभ लोपोन्मुख वनस्पति प्रजातिको पर स्थानिय संकलन संरक्षण

- ✓ राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान, भित्र रहेका दुर्लभ, लोपोन्मुख वनस्पतिहरु लौठ सल्ला, गुन्सी, सर्पगन्धा, चाँप, सिप्लीकान रहेका छन्।

३. जडिबुटी विकास कार्यक्रम

३.१ गुणस्तर विकासका लागि खेती प्रविधि अनुसन्धान गरी सोसम्न्धी प्राविधिक पुस्तिका तयार गर्ने

- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, धनुषामा जग्गा तयारी भएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, बाँके मा मल खरिद र बिउ सङ्कलन सर्पगन्धा गरिएको।

३.२ चिराइतो जर्मप्लाज्म संकलन संरक्षण व्यवस्थापन

- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र सल्यानमा दमाचौरमा रहेको ४ वटा प्लटको गोडमेल स्याहार संभार गरिएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्रहरु सल्यानमकवानपुर तथा इलामका विभिन्न स्थान बाट चिराइतोको विउ सङ्कलन गरिएको । ,
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, धनुषामा डोमेष्टिकेशन तथा जर्मप्लाज्म संरक्षण प्लटमा संरक्षित बिरूवाहरुमा गोडमेल तथा सरसफाई गरिएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, बाँके नियमित सरसफाइ तथा व्यवस्थापकीय कार्य गरिएको र २ प्रजाति थप भएको।

३.३ जडिवुटीका गुणस्तरीय विरुवा उत्पादन

- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, मकवानपुर टिष्टुङ्ग वनस्पति उद्यानमा टिमुरको विउ प्रशोधन गरिएको र विरुवा उत्पादनको लागी वेड तयारी एवम पोलिव्याग भर्ने कार्य गरिएको।नियमित सिँचाई स्यहार सम्भार गरिएको। श्रीखण्डको ४५०० विरुवा उत्पादन भएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, धनुषामा लेमनग्रासका २० हजार बिरूवा उत्पादनका लागि ११७५ वटा स्लिप रोपण भएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, सल्यानमा भएका ९ बेडमा २१ के.जी टिमुर रोपण सिँचाई तथा नियमित रेखदेख गरिएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, इलाममा ५००० थप लौठसल्लाको कटिङ्ग नर्सरी राखी नियमित स्याहार संभार गरिएको किबीको नर्सरीका लागि १५ केजी फल बिउका लागि खरिद गरिएको।
- ✓ राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान, गोदावरी लघुपत्र, सुनाखरी, कलवल, भ्याकुर, आदिको नियमित स्याहार सम्भार गर्ने कार्य भएको।

३.४ जडिबुटीको सारतत्व विश्लेषण प्रमाणीकरण तथा सिफारीस

- ✓ २०८ नमुनाहरुको विश्लेषण प्रमाणीकरण तथा सिफारीस कार्य सम्पन्न भएको।

३.५ अत्याधुनिक वनस्पति प्रयोगशाला निर्माण

- ✓ गुरुयोजना अनुसार निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।

३.६ संकटापूर्ण अवस्थामा पुगेको जडीबुटी प्रजातीको स्व-स्थानीय संरक्षण

- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, कैलालीमा सम्भावित प्रजातिको स्थान छनोट गरिएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, धनुषामा टटेलो (*Oroxylum indicum*) र विजयसाल (*Pterocarpus marsupium*) गरी २ प्रजातिको खोजी कार्य गरिएकोमा एक ठाउँमा केही संख्यामा टटेलो भेटिएको तर टटेलो वा विजयसाल कुन प्रजातिको संरक्षण गर्ने भनी यकिन भैनसकेको, थप खोजी कार्य आवश्यक देखिएको ।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, सल्यान दमाचौरमा चिराइतो,टुनिबोटको हिमाली सा.व मा काकडसिङगी को नियमित रेखदेख स्याहार संभार भइरहेको।

३.७ संकटापूर्ण अवस्थामा पुगेको जडीबुटी थप प्रजातिहरुको परस्थानिय संरक्षण कार्य

- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र मकवानपुरद्वारा प्रजाति तथा स्थान छनोट कार्य भईरहेको। थप ५ प्रजाति संकलन।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र इलामद्वारा माइपोखरी वनस्पति उद्यानमा Ex-situ conservation प्लटमा स्थापना गरी जिङसिङ, सुगन्धवाल, पदमचाल पादनवेद ,तितेपाति ,बुढो ओखति ,चिराइतो ,टटेलो ,गुलाब जामुन , बेल ,शितलचिनी ,जगर पाम , बेत लगायतका ,रूख उन्यु २३ वटा विरुवाहरु रोपण गरी नियमित स्याहार संभार गरिएको।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र धनुषामा दुर्लभ तथा लोपोन्मुख वनस्पति संरक्षण प्लटमा १ प्रजाति (पुतरन्जीवा) का बिरूवा थप रोपण गरिनुका साथै गोडमेल तथा सरसफाई भएको ।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र बाँकेमा कार्यन्वयन योजना र लागत इस्टिमेट तयार गरिएको ।मौजूदा प्रजाती संरक्षण। उद्यानमा *Oroxylum indicum* रोपण गरिएको ।
- ✓ वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र सल्यानमा परस्थानिय संरक्षण गरीएका २० बेडको नियमित सरसफाइ स्याहार संभार गरिएको।

३.८ कर्णाली प्रदेशमा जडीबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना

- ✓ भेरी गंगा न. पा, वडा नं १२ मा रहेको रामजानकी सा. व. मा जडीवुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्न जडीवुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना सम्बन्धी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति र अनुगमन समिति गठन गरिएको ।

३.९ जडीबुटी विकासका लागि अनुदान कार्यक्रम

- ✓ यस कार्यक्रम अन्तर्गत ३५ नमुना नर्सरी , २० साना नर्सरी , ९ भण्डारण , ५ प्रशोधन इकाइ , ६ व्यवसायिक खेती , १ जडीबुटी सुकाउने यार्ड र २ जडीबुटी सुकाउने यार्ड र भण्डारण गरी ७८ समूह/ सहकारीसंग सम्झौता भएको।

१५. विभागमा परेको सूचना माग सम्बन्धि निवेदन र सो उपर दिएको विवरण

निवेदन दिने संस्था/व्यक्ति	मागका सुचनाको विवरण	कारबाहीको विवरण
-	-	-

१६. सूचना प्रकाशन

- वनस्पति बिभागबाट सञ्चालित अनुसन्धान कार्यका नतिजाहरुको प्रकाशन **Journal of Plant Resources** प्रकाशित गर्ने गरिएको र उक्त प्रकाशनलाई विभागको Website मा समेत राखिएको छ ।
- वनस्पति विभागबाट सञ्चातिल कार्यक्रम तथा गतिविधिहरुका जानकारी “वनस्पति स्रोत” त्रैमासिक समाचार पत्र मार्फत प्रदान गर्ने गरिएको र उक्त प्रकाशनलाइ विभागको Website मा समेत राखिएको छ ।

- अन्य प्रचार प्रसार मूलक सामाग्रीहरु : leaflet, booklet, posters लगायतका प्रकाशित सामाग्री वितरण गरिएको साथै विभागको Website मा समेत राखिएको छ ।

१७. संगठन संरचना

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

वनस्पति विभाग
महानिर्देशक

अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा
उप-महानिर्देशक

- जडीवुटी प्रवर्द्धन तथा विकास शाखा
- बायोटेक्नोलोजी शाखा
- योजना तथा अनुगमन शाखा
- जैविक विविधता तथा साइटिस शाखा
- शहरी उद्यान विकास शाखा

केन्द्रिय कार्यालयहरु

- प्राकृतिक सम्पदा अनुसन्धानशाला
- राष्ट्रिय हर्वेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशाला
- राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान

वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र कार्यालयहरु

- वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, मकवानपुर
- वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, ईलाम
- वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, धनुषा
- वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, बाकेँ
- वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, सल्यान
- वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र,कैलाली
- वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, जुम्ला

- प्रशासन शाखा
- आर्थिक प्रशासन शाखा
- जिन्सि व्यवस्थापन शाखा

व्यवस्थापन तथा विकास महाशाखा
उप-महानिर्देशक

- इन्स्टुमेन्ट शाखा
- गुणस्तर निर्धारण शाखा
- बायोलोजिकल शाखा
- प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन शाखा
- जडीवुटी सदुपयोग तथा पाइलट शाखा